

מועד תשרי תשע"ט

בס"ד

בחינה בהלכות שבת

הוראות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון - 6 שאלות, חובה לענות על 5 מתוך 6 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 5 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 5 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - בקיאות - חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ג' - יישום - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- בחלק א' - עיון - יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
- בחלק ב' - בקיאות - יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, וכו"כ.
- בחלק ג' - יישום - יש להתייחס למקרה, לביורר ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!

חלק א' – עיון

יש לענות על 5 שאלות מתוך 6 שאלות

שהיה וחזרה

- א. הניח על גבי קרקע או על השיש ודעתו היתה להחזיר האם מותר לו להחזיר לכירה גרופה וקטומה או לפלטה?
ב. מאכל יבש המבושל כל צורכו שהצטנן האם מותר להחזירו לפלטה?
ג. כתוב דעות הפוסקים ופסק ההלכה ביחס לזמן איסור החזרה.

מוקצה

- א. מי שנדר לא לאכול מאכל מסוים האם הוא נעשה מוקצה? פרט. חווה דעתך מה דינם של תרופות שאינו משתמש בהם בשבת האם הם נחשבים למוקצה?
ב. האם במקום פסידא מותר לעשות גרף של רעיון ובאר מדוע מותר ליטול ידיו בבוקר לתוך קערה?
ג. כתוב שיטות הראשונים ופסק ההלכה מתי מוקצה המונח על דבר שאינו מוקצה אוסרו מדין בסיס לדבר האסור? ומה הדין כשמונח כלי שמלאכתו לאיסור המונח על דבר היתר?
ד. מצא פלאפון בשבת, האם יש דרך לטלטלו בשבת כדי לקיים מצות השבת אבידה?

קושר

- א. האם מותר לקשור בשבת בצל ירוק סביב לתפוח אדמה?
ב. "מטלטלין חבל של גרדי לקושרו באיבוס וקושרו בפרה" כתוב שיטות הראשונים ופסק ההלכה במימרא זו.
ג. נשמטו רצועות הסנדל האם מותר להחזירן? פרט ונמק.

בישול ומעשה שבת

- א. כתוב את מחלוקתם של ר"מ ר"י ור"י הסנדלר ביחס למעשה שבת, וכיצד נפסק להלכה. (התייחס בתשובתך לאיסור תורה, דרבנן, מלאכת הוצאה, נטיעה, בישול.)
ומה הדין בסיר שנתערב בו תבשיל שהתבשל בשבת בשוגג או במזיד עם תבשיל שבושל מערב שבת?
ב. האם יש לאסור את הכלים שבישלו בהם בשבת?
ג. תבשיל לח שהצטנן ומצטמק ורע לו האם המבשלו חייב?
ד. כתוב את מקור הדין של איסור הגסה ופרט את שיטות הפוסקים ובאלו מקרים קיים האיסור?

-1-

בורר

5. א. האם מותר לסגן מים, יין, מיץ תפוזים. במשמרת, סודר או בכפיפה מצרית?
ב. כתוב 4 דוגמאות שמותר בהם לברור פסולת מאוכל. ובאר מדוע מותר.
ג. האם מותר להפריד חלמון מהחלבון? נמק.

סחיטה

6. א. האם מותר לסחוט ענבים לתוך סיר או צלחת שיש בהם תבשיל או משקה? ומה הדין בהנייל כשהענבים הם בוסר?
ב. האם מותר ליטול ידים בשלג או ברד? והאם מותר לשפשף ידיו במלח? נמק.
ג. ניקבה חבית של יין האם מותר לסותמה בחתיכת בד? באר ונמק.

חלק ב' – בקיאות

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

מלאכת גוי

7. א. שכר אי"י למשך חצי שנה בשביל שיתפור בגדים האם מותר שהאי"י יתפור בשבת? פרט. ומה הדין במקרה הני"ל אם שכרו לכל מלאכה שיצטרך?
ב. מכרה זהב שהוא בבעלות משותפת של ישראל ואי"י האם מותר להפעילו בשבת? פרט. ומה הדין אם המכרה בבעלות ישראל בלבד?

הבדלה

8. א. האם מותר לעשות מלאכה במוצאי שבת לפני שהבדיל או שאמר ברוך המבדיל?
ב. נמשכה סעודתו עד למוצאי שבת ורצה להבדיל קודם לברכת המזון האם יברך בהבדלה על היין או השכר?
ג. יו"ט שחל במוצאי שבת ואין לו יין האם יעשה את היקנה"ז על הפת או על שכר?

רחיצה

9. א. האם מותר לרחוץ בשבת את כל גופו או חלקו, במים שהוחמו בשבת או מערב שבת ומה הדין אם המים התחממו מאליהן?
ב. מה הדין במקרים הני"ל ביחס למי שמצטער או אישה שצריכה להפסיק בטהרה?
ג. האם מותר לאיש או אשה לטבול במים חמים או קרים בשבת?

שבותים

10. א. כלי מתכת או זכוכית שנרכשו מגוי האם מותר להטבילם בשבת ואם מותר לברך על הטבילה?
ב. האם מותר לפטם אווזים בשבת?
ג. האם יש גזירת שחיקת סממנים בבהמה? הבא דוגמא.

חלק ג' – יישום

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

11. במזל טוב נולד ילד חדש במשפחה, אך הרך נולד טרם זמנו (פג) וכעת הוא בפגיה אולם היולדת שוחררה לביתה, ומשום כך אינה יכולה להניק את בנה. האם מותר לה להשתמש במשאבת חלב ולשלוח לבית החולים על מנת שיאכילו את התינוק, בשבת או אחר השבת. ומה הדין בתינוק שנולד בזמנו אך מסרב לינוק ישירות מהאם האם נתיר לאם לשאוב לבקבוק כדי להאכילו או לפחות לשמור על ריבוי החלב שלא יתמעט.
12. לראובן יש אולם שמחות שנשכר גם לשבתות חתן. מאחר והתעוררו לו מספר שאלות פנה אל רב הקהילה בבקשה שינחה אותו כיצד לנהוג. השאלות ששאל את הרב היו כדלקמן כיצד ינהג ביחס לשכר שבת, למגבות הידים, וניקוי השולחנות לאחר הסעודה (יש להתייחס למוקצה, מלבן) ופינוי הפסולת. כתוב מה ענה לו הרב.
13. שמעון נסע לטיול ממושך וכתוצאה מזה עשה שבתות בתנאי שדה חווה דעתך ביחס לבניית האוהל הרחבתו פירוק והרכבה של מיטה ושולחן וכן נטילת ידים בשטח.